

Gravitációs köölcsönhatás

<https://youtu.be/jwPc0kK9VHU>

A gravitas – latin szó, jelentése: súly, teher

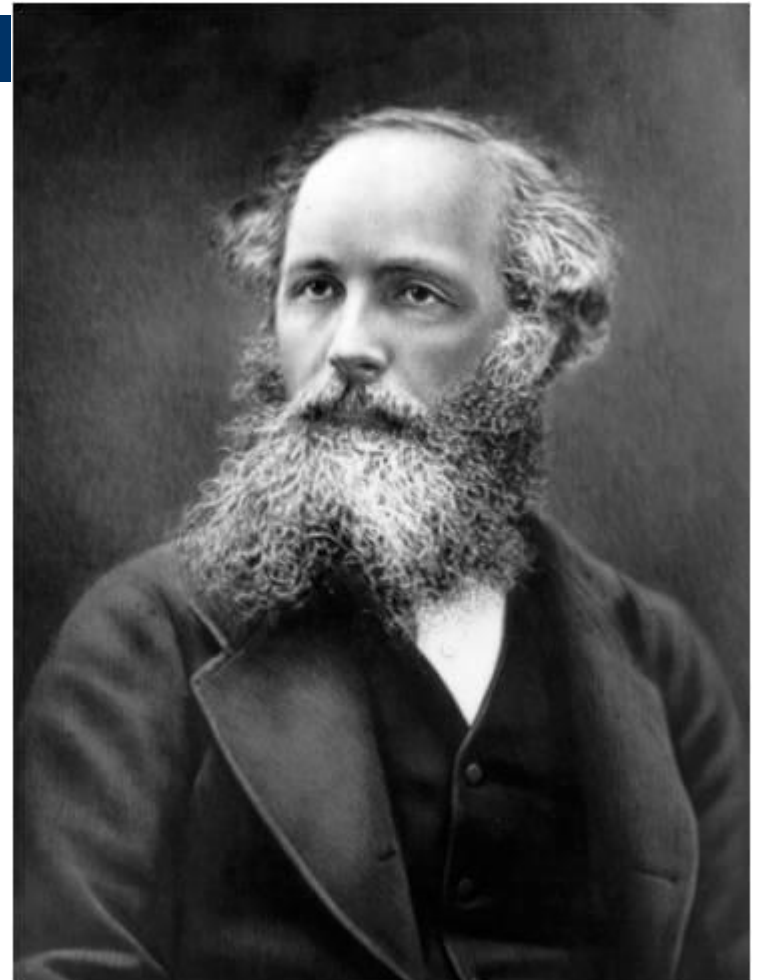
Gravitációs mező

A Földnek olyan sajátos környezete van, amely a benne levő testeket a Föld középpontja felé vonzza.

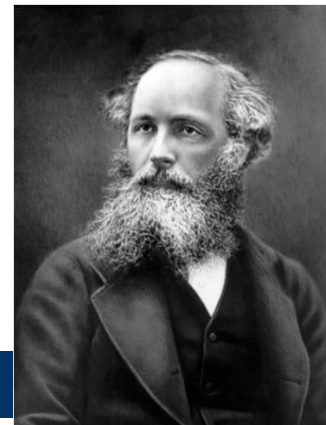
Az ilyen sajátos környezetet gravitációs mezőnek nevezzük.

Gravitációs mező

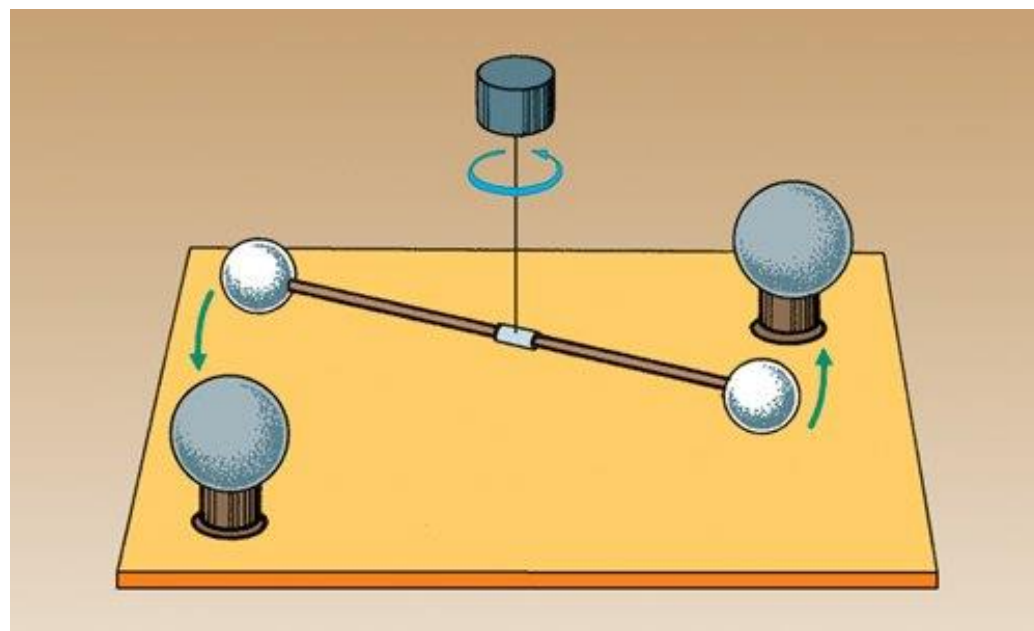
Cavendish (olvasd: kevendis) (1731–1810) angol fizikus mutatta ki először, hogy bármely két test között van gravitációs vonzás.

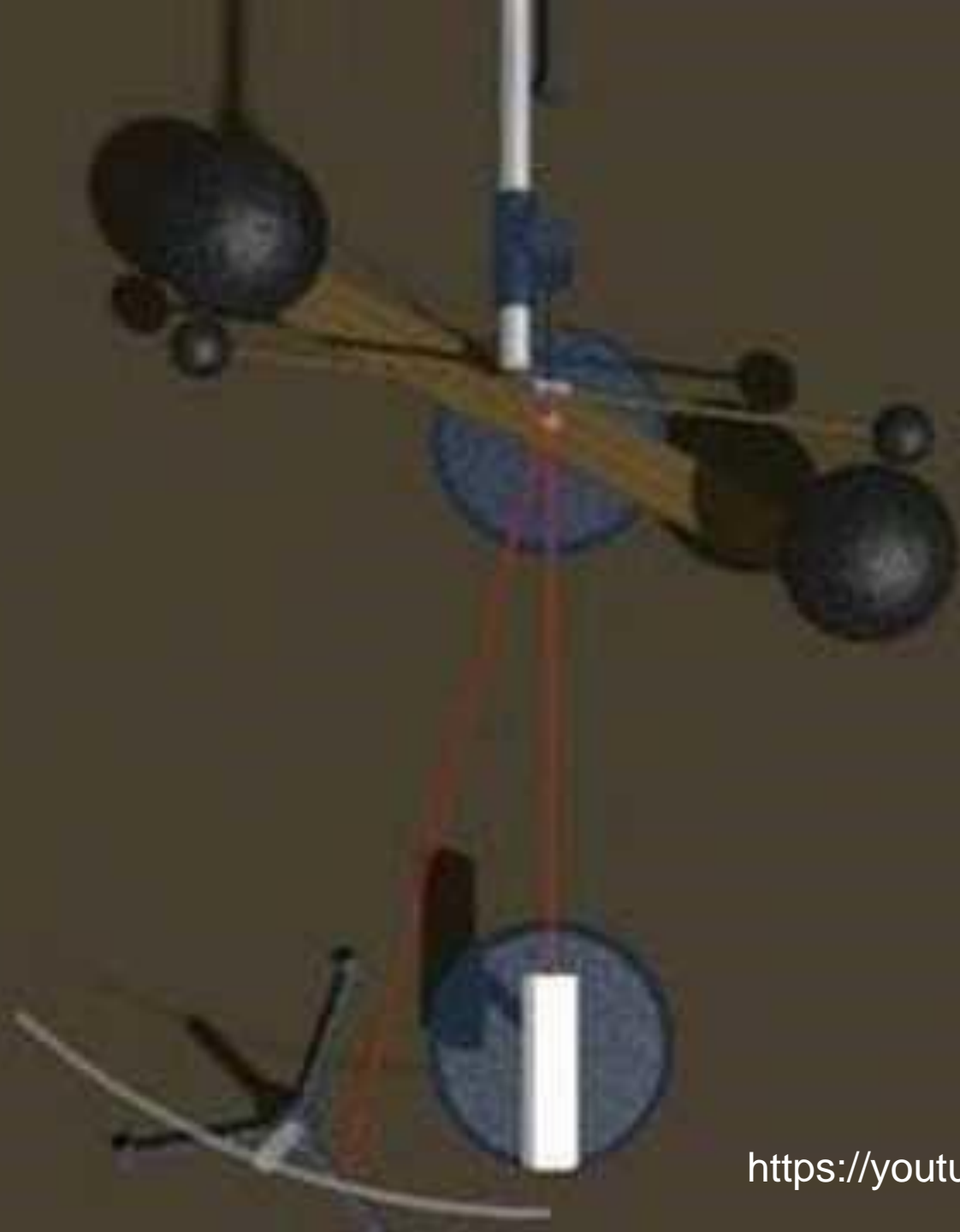

Gravitációs mező

Cavendish (olvasd: kevendis) (1731–1810) angol fizikus mutatta ki először, hogy bármely két test között van gravitációs vonzás.

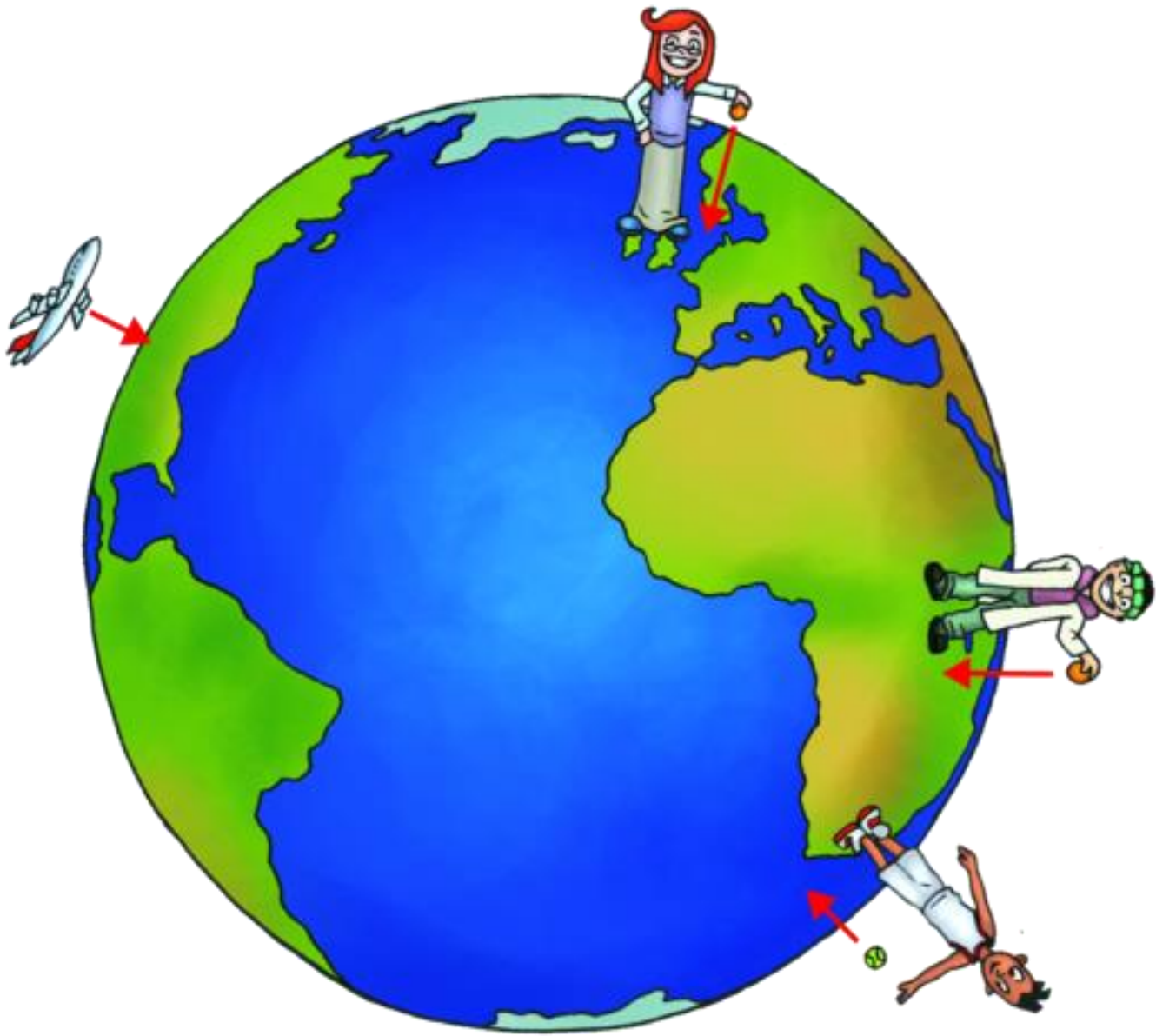
<https://youtu.be/vWICm0X0QC0>

Gravitációs mező

A gravitációs mező minden benne levő testtel kölcsönhatásban van, függetlenül a test anyagától.

A gravitációs kölcsönhatás mindig vonzásban nyilvánul meg.

Föld

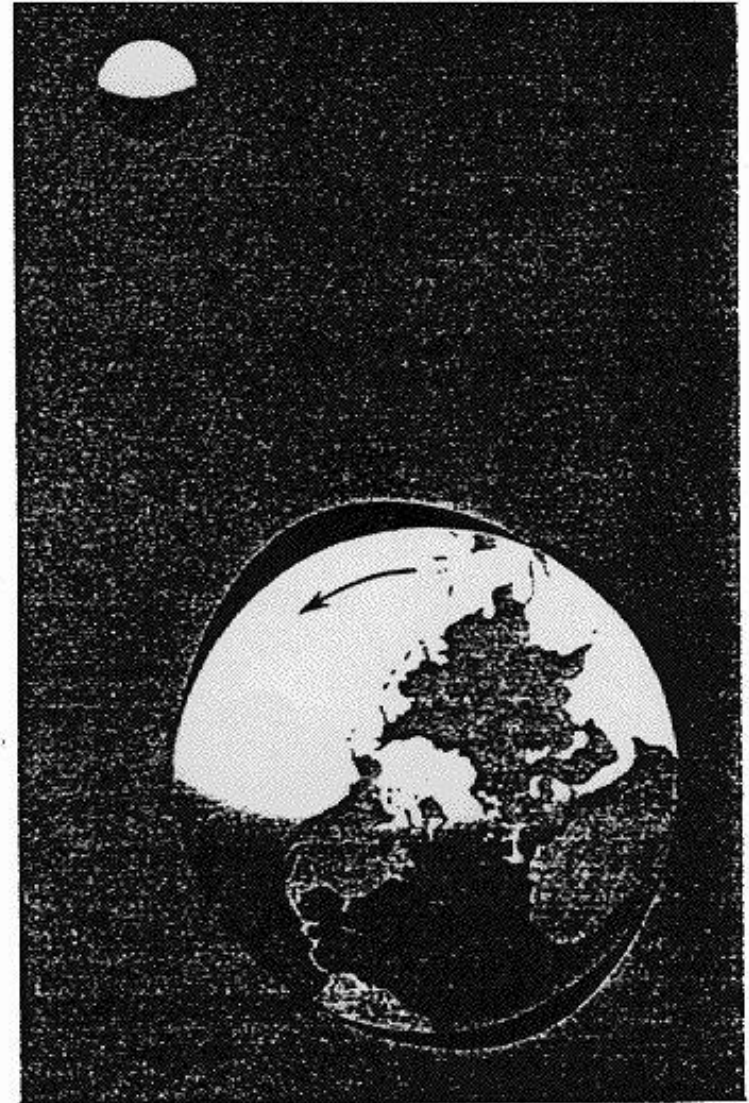
Hold

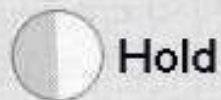
← gravitációs erő

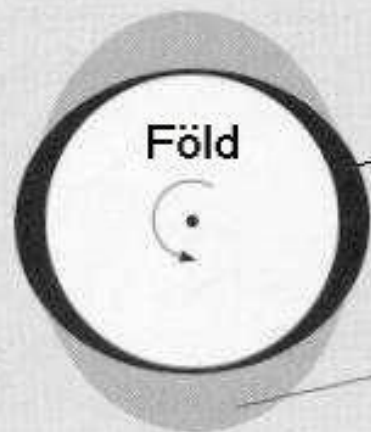
Az ár - apály jelenséget elsősorban a Hold gravitációs vonzása okozza. A nyíl a Föld forgási irányát mutatja.

Hold

Első negyed

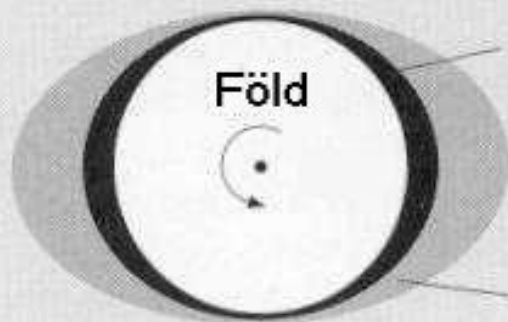
A Nap vonzásának hatására kialakuló dagály.

A Hold vonzásának hatására kialakuló dagály.

Nap

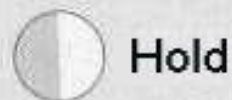
Kis dagályok

Utolsó negyed

A Nap vonzásának hatására kialakuló dagály.

A Hold vonzásának hatására kialakuló dagály.

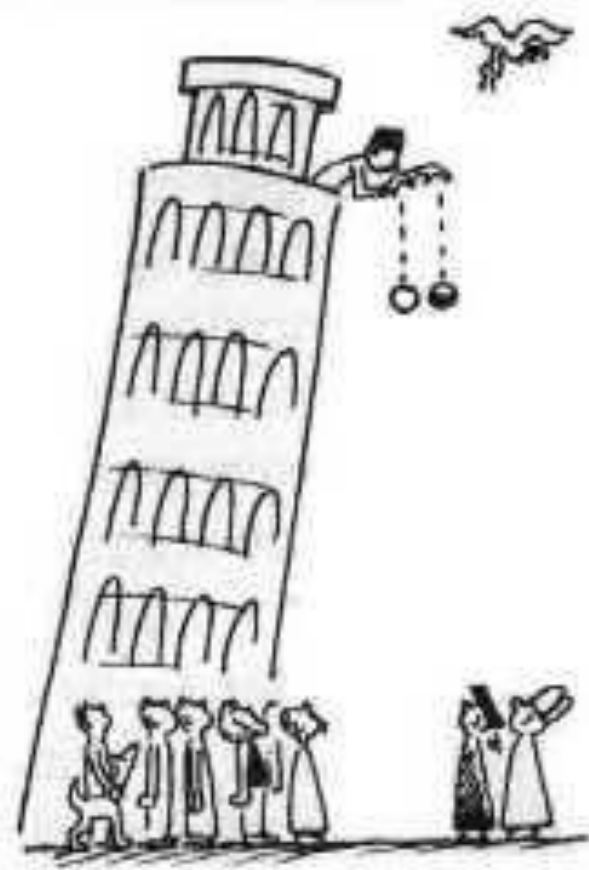

Hold

Nap

Nagy dagályok

Galilei és a pisai ferdetorony

Galileo Galilei
1564-1642

David Scott kísérlete

Scott egyik kezébe kalapács,
másikba madártoll.

1971 – Hold – Apolló 15

Gravitáció más égitesteken

Hold
1,622 m/s²

Föld
9,807 m/s²

Mars
3,711 m/s²

Jupiter
24,79 m/s²

Vénusz
8,87 m/s²

Gravitáció más égitesteken

Vénusz
 $8,87 \text{ m/s}^2$

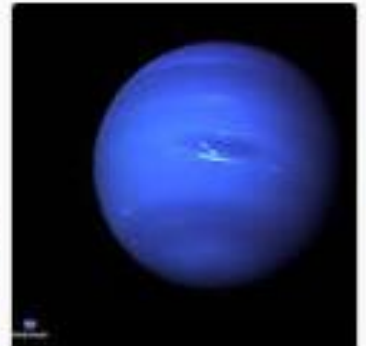
Pluto
 $0,62 \text{ m/s}^2$

Merkúr
 $3,7 \text{ m/s}^2$

Szatumusz
 $10,44 \text{ m/s}^2$

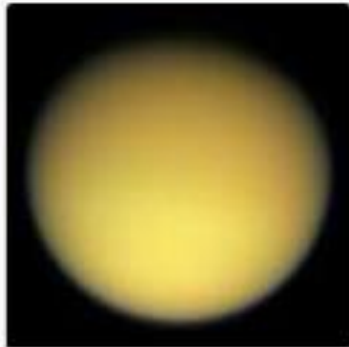

Neptunusz
 $11,15 \text{ m/s}^2$

Gravitáció más égitesteken

Uránusz
8,69 m/s²

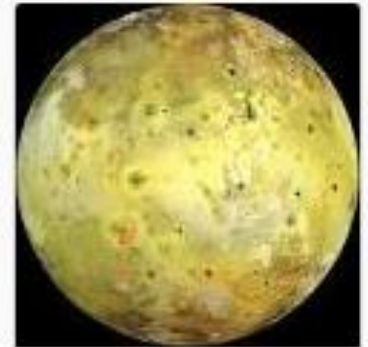
Titán
1,352 m/s²

Ceres
0,27 m/s²

Európe
1,315 m/s²

Ió
1,796 m/s²

Kozmikus kilátások 16.rész - A gravitáció

<https://www.youtube.com/watch?v=zrGYuUbTs6g>

Tudósok és a gravitáció

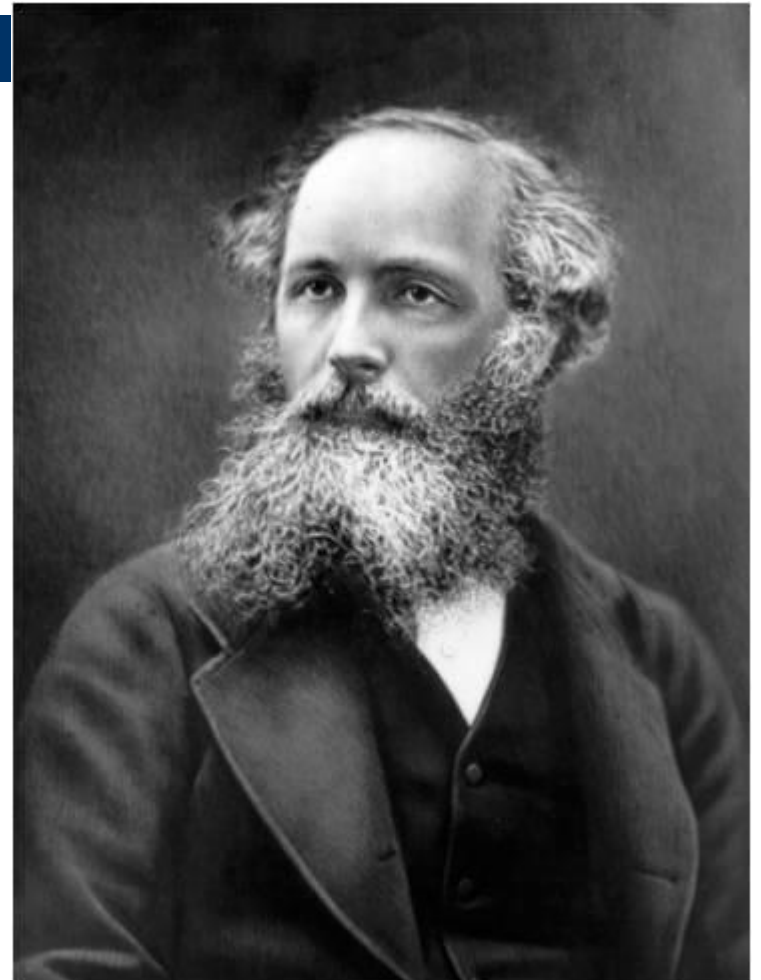

Az égitestek mozgását a gravitáció jelenségével először **Newton** (olvasd: nyúton) angol fizikus (1643–1727) magyarázta.

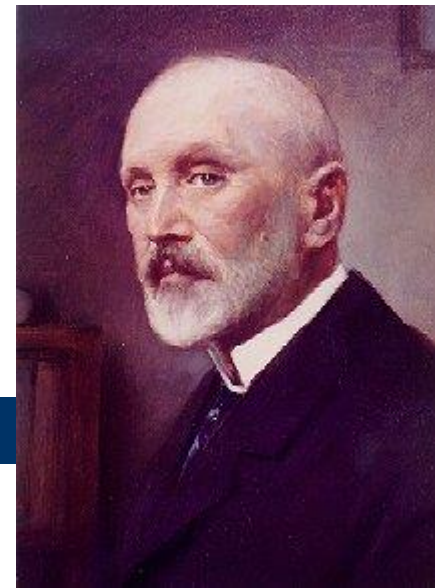
A gravitációs mező vizsgálatával Henry Cavendish angol, Eötvös Loránd magyar és Albert Einstein német fizikus foglalkozott a legeredményesebben.

Tudósok és a gravitáció

Cavendish (olvasd: kevendis) (1731–1810) mutatta ki először, hogy bármely két test között van gravitációs vonzás.

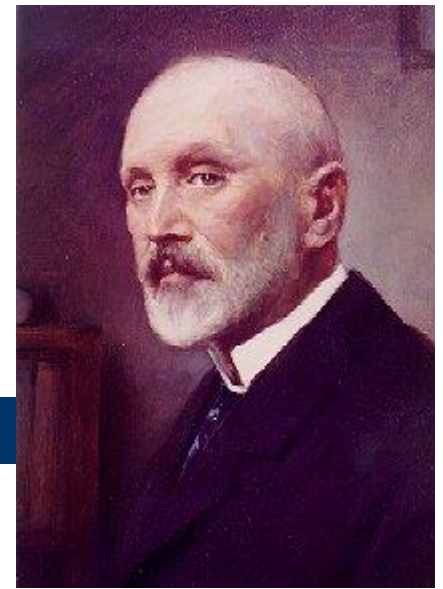
Tudósok és a gravitáció

Eötvös Loránd (1848–1919) báró Eötvös Józsefnek, az ismert államférfinak, költőnek és írónak a fia volt.

A természettudományok iránt korán érdeklődő ifjú már középiskolás korában segédkezett Jedlik Ányos kísérleteinél.

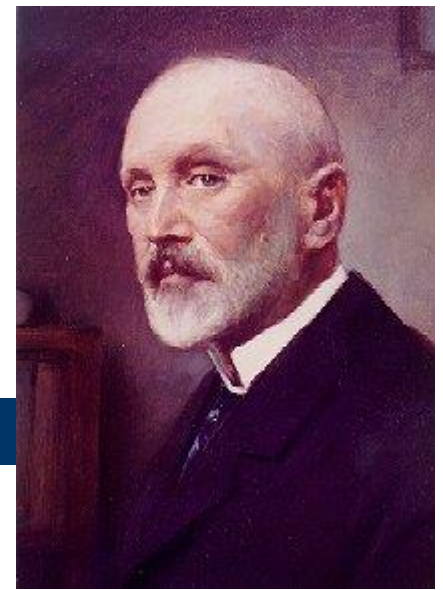
Tudósok és a gravitáció

Eötvös Loránd pályája kezdetén a folyadékok fizikáját, felszíni jelenségeit vizsgálta. 1886-tól kezdve a gravitációs mező vizsgálatával foglalkozott.

Cavendish torziós ingáját **továbbfejlesztve rendkívül érzékeny műszert készített a gravitációs erő változásainak mérésére**. Ezek a mérések mind az elmélet, mind a gyakorlat szempontjából nagyon fontosak.

Tudósok és a gravitáció

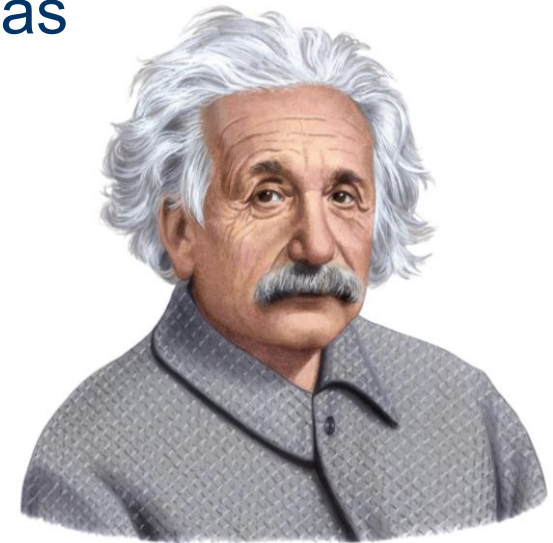

Az **Eötvös-féle inga** méréseivel ki lehet mutatni a földfelszín alatt levő olajat, ércet és más ásványi anyagot.

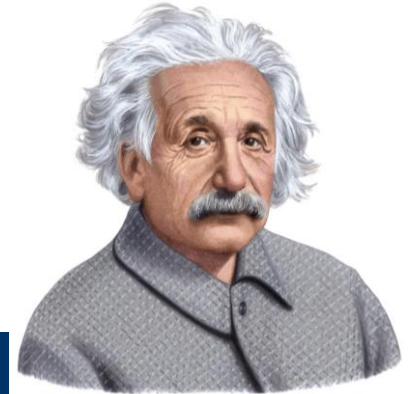
Tudósok és a gravitáció

Albert Einstein (1879–1955) Nobel-díjas fizikus volt. Németországban született, Svájcban, Németországban és az Egyesült államokban dolgozott.

Nevét a speciális relativitáselmélet megalkotása tette híressé. Ebben a testek mozgásáról és az időről olyan új nézeteket fejtett ki, amelyek teljesen szokatlanok voltak a klasszikus fizika művelői számára.

Tudósok és a gravitáció

A gravitáció elméletét az ún. általános relativitáselméletben dolgozta ki.

Nagy tekintélyű tudósként többször fellépett a nukleáris fegyverek megsemmisítése, az emberi szabadság és béke érdekében.